

Raport
privind mersul realizării Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei naționale de
prevenire și combatere a corupției pentru perioada 2007 - 2009
(I semestru 2009)

Cu referire la anul 2009, în Planul de acțiuni pentru realizarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a corupției sunt specificate 54 de acțiuni cu termen permanent de realizare.

La situația din 15.07.2009 în adresa **Secretariatului Grupului de monitorizare** au parvenit rapoartele privitor la măsurile realizate în I semestrul al anului 2009 de la următoarele autorități publice: Ministerul Administrației Publice Locale, Ministerul Protecției Sociale, Familiei și Copilului, Ministerul Economiei și Comerțului, Ministerul Dezvoltării Informaționale, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Sănătății al Republicii Moldova, Agenția Transporturi a Republicii Moldova, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova, Ministerul Educației și Tineretului, Ministerul Afacerilor Interne, Camera de Licențiere din Republica Moldova, Serviciul Grăniceri, Biroul Național de Statistică, Procuratura Anticorupție, Ministerul Finanțelor, Serviciul Vamal, Agenția Relații Funciare și Cadastru, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, Curtea de Conturi, Agenția Rezerve Materiale, Achiziții Publice și Ajutoare Umanitare, Agenția Agroindustrială „Moldova – Vin”, Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului.

Nu au fost prezentate rapoartele Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerului Culturii și Turismului, Ministerului Apărării, Ministerului Reintegrării, Biroului Relații Interetnice, Agenției „Apele Moldovei”, Agenției pentru Silvicultură „Moldsilva”.

Activitatea nr. 1 „Elaborarea proiectelor de acte legislative în vederea facilitării procesului de prevenire și combatere a corupției”

Din acțiunile specificate la acest capitol ca aflate în derulare și realizate în I semestru al anului 2009, se menționează Legea nr. 271-XVI din 18.12.08 privind verificarea titularilor și candidaților la funcții publice, promulgată de Președintele Republicii Moldova la 19.02.09; Codul subsolului, adoptat prin Legea nr. 3-XVI din 02.02.09; proiectul de Lege privind autorizarea executării lucrărilor în construcții, examinat în ședința Guvernului din 28.01.09 și remis Parlamentului Republicii Moldova spre adoptare (nr. 373 de înregistrare din 12.03.09).

CCCEC a elaborat și remis Guvernului spre examinare un șir de proiecte de acte legislative și normative, inclusiv:

- Proiectul Decretului Președintelui Republicii Moldova privind inițierea negocierilor asupra proiectului Protocolului privind comerțul ilicit cu produse de tutun;
- Proiectul de Lege cu privire la acceptarea de către Republica Moldova a Statutului Grupului EGMONT al Unităților de Inteligență Financiară, adoptat la Hamilton la 31.05.07 (scrisoare nr.01/478 din 25.02.09);
- Proiectul de Lege privind protecția avertizorilor (scrisoare nr.17/1753 din 29.06.09);
- Proiectul de Hotărâre a Guvernului privind aprobarea Metodologiei de măsurare a percepției fenomenului corupției în domeniile sociale din Republica Moldova (scrisoare nr.17/1732 din 24.06.09);

CCCEC a continuat activitatea de expertiza anticorupție, examinând în I semestru 2009 sub acest aspect **270 de proiecte** de acte legislative și normative, fiind întocmite **129 de rapoarte de expertiză**, inclusiv în privința proiectelor de acte legislative – 30, hotărârilor de Parlament – 2, hotărârilor de Guvern – 91, actelor departamentale – 2. Rapoartele de expertiză se plasează pe site-ul Centrului.

De către Ministerul Dezvoltării Informaționale a fost elaborat proiectul de hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind mecanismul de prestare a serviciilor publice prin intermediul mijloacelor electronice, care are ca scop reglementarea cerințelor tehnice în ceea ce privește modul de evidență a serviciilor publice electronice, determinarea costului de elaborare și implementare a sistemelor informaționale automatizate, prestarea serviciilor publice electronice, asigurarea securității informaționale la prestarea serviciilor publice electronice, precum și

asigurarea securității informaționale a bazelor de date în procesul de prestare a serviciilor publice electronice.

În ceea ce privește revizuirea Legii insolvenței, Ministerul Economiei și Comerțului a elaborat proiectul de modificare a art. 73 din legea susmenționată. Însă, drept consecință a modificărilor operate la Legea nr. 451 din 30.07.01 activitatea de administrator al insolvenței nu se mai supune licențierii. Astfel, proiectul de modificare a Legii insolvenței a fost retras și rectificat, excluzându-se sintagma ce prevedea interzicerea eliberării licenței. În acest sens, luând în considerație avizul negativ al Ministerului Justiției referitor la proiectul elaborat conform punctului 1.28 al Strategiei, Ministerul Economiei și Comerțului a propus CCCEC de a modifica p. 1.28 prin excluderea sintagmei „**și interzicerii eliberării licenței pentru activitatea de administrator al insolvenței**”, atingerea scopului pentru care a fost inclusă fiind deja asigurată de legislația în vigoare.

În scopul eficientizării organizării activității notarilor din Republica Moldova a fost emis ordinul Ministerului Justiției nr. 94 din 09.03.09 prin care a fost creat un grup de lucru, constituit din notari, care a elaborat proiectul Codului deontologic al notarilor, care urmează a fi aprobat la Adunarea Generală a Notarilor din Republica Moldova (proiectul dat cu nota informativă corespunzătoare sunt plasate pe pagina web a ministerului). Întru aplicarea prevederilor art.22 din Legea nr.1453 din 08.11.2002 cu privire la notariat, prin ordinele ministrului justiției nr. 169 din 30.04.09 și nr. 216 din 04.06.09 a fost aprobat Regulamentul privind activitatea Colegiului disciplinar al notarilor, publicat în MO al RM din 2009 nr. 95, art. 391, precum și a fost aprobată componența nominală a Colegiului disciplinar al notarilor.

În scopul ajustării actelor legislative și normative la prevederile Legii nr. 235 –XVI din 20.07.06 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, Agenția Transporturi a elaborat și aprobat Regulamentul privind modul de eliberare, utilizare și retragere a autorizațiilor multilaterale ale Conferinței Europene a Miniștrilor de Transport, aprobat prin H.G. nr. 1430 din 16.12.08.

În scopul executării prevederilor Legii privind transparența în procesul decizional, nr.239-XVI din 13.11.08, Aparatul Guvernului a elaborat și remis spre avizare autorităților publice centrale proiectul hotărârii de Guvern privind unele acțiuni de executare a Legii prenotate, care include Regulamentul cu privire la procedurile de consultare publică în procesul decizional și organizare a ședințelor publice.

Activitatea nr. 2 “Consolidarea capacităților instituțiilor responsabile de asigurarea respectării legislației penale”

Conducerea Procuraturii Anticorupție în colaborare cu DGUP și serviciile operative ale CCCEC, a organizat și desfășurat ședințe comune în vederea asigurării operativității și eficienței în cercetarea și examinarea cauzelor penale, inclusiv a celor de corupție, cu abordarea tematicii depistării și documentării cauzelor de corupție comise de către judecători și avocați în domeniul justiției. Concomitent, sistematic s-au realizat ședințe dedicate conlucrării Procuraturii Anticorupție și CCCEC în domeniul combaterii corupției la nivel înalt în conformitate cu modificările operate în legislația penală.

În vederea asigurării operativității și eficienței în cercetarea și examinarea cauzelor penale, CCCEC în I semestru al anului 2009 a depistat **604 infracțiuni**, inclusiv: 110 acte de corupție și cele conexe, 299 de infracțiuni economico-financiare și 195 de alte categorii. În alte organe conform competenței au fost remise 136 de cauze penale pornite de Centru. Au fost finisate **348** de cauze penale, din care **297** în privința a 317 persoane au fost remise în instanța de judecată, **51** de cauze au fost clasate, inclusiv 47 pe motiv de reabilitare și 4 pe motive de nereabilitare. Au fost suspendate **117** cauze penale, dintre care 107 cauze în legătură cu neidentificarea persoanei care a comis infracțiunea, iar 10 în legătură cu sustragerea învinuitului de la urmărirea penală.

MAI raportează că, din numărul total de **10760** infracțiuni înregistrate în semestrul I al anului curent, **7195** sau 78,1 % din cauze au fost transmise procuraturii pentru examinare, din care pe **5782** sau 62,7 % de cauze s-a încheiat urmărirea penală. Din numărul total de infracțiuni de corupție

înregistrate în perioada de raport, **118** infracțiuni au fost comise de persoane cu funcții de răspundere.

Eficiența activității organelor de drept este asigurată prin studierea informației privind cauzele penale clasate, încetate pe motiv de reabilitare, restituite de procuror pentru completarea urmăririi penale și a cauzelor aflate în gestiunea ofițerilor de urmărire penală mai mult de termenul prescris de procuror. Este efectuată verificarea temeiniciei propunerilor ofițerilor de urmărire penală de neîncepere a urmăririi penale, legalitatea și termenii de soluționare a sesizărilor cu privire la infracțiuni. Totodată, în vederea excluderii cazurilor de tergiversare a urmăririi penale, a fost organizată studierea și aplicarea în activitatea zilnică a ofițerilor de urmărire penală a prevederilor ordinului nr. 52/11 din 15.05.2009 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind modul de fixare și prelungire a termenilor de urmărire penală, elaborat de către Procuratura Generală.

Întru sporirea profesionalismului în cercetarea cauzelor penale, inclusiv și a infracțiunilor de corupție, în cadrul Institutului de formare profesională continuă și cercetări științifice aplicative din cadrul Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI au fost organizate și desfășurate cursuri de perfecționare profesională la care au participat ofițeri de urmărire penală, colaboratori ai poliției criminale și ofițeri operativi de sector în număr total de 225 persoane. În conformitate cu ordinul MAI nr. 450 din 30.12.08 „Cu privire la organizarea și desfășurarea pregătirii profesionale la locul de serviciu în anul 2009” în scopul aprofundării cunoștințelor teoretice și dezvoltării abilităților practice specifice în continuu se desfășoară instruirea colaboratorilor organelor afacerilor interne în domeniul prevenirii și combaterii corupției. De asemenea, ofițerii de urmărire penală au participat la programul de instruire cu tema „Metodologia de bază, abilitățile și conceptele necesare pentru acordarea asistenței și protecției persoanelor traficate, consolidarea cooperării dintre acorduri în cadrul sistemului Național de Referire”, organizat de CCTP al MAI.

Activitatea nr. 3 „Eficientizarea sistemului instituțional”

Cu referire la implementarea măsurilor de prevenire a corupției în procedurile de recrutare, selectare și angajare în funcții publice, instituțiile raportoare au menționat despre respectarea cu strictețe a prevederilor Legii nr.158-XVI din 04.07.08 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, Hotărârii Guvernului nr. 201 din 11.03.09 despre aprobarea Regulamentului cu privire la ocuparea funcției publice vacante prin concurs și Regulamentului cu privire la perioada de probă pentru funcționarul public debutant, în conformitate cu care este efectuată angajarea. Funcțiile vacante și condițiile de participare la concurs se plasează pe site-urile oficiale ale instituțiilor.

În vederea prevenirii corupției în procedurile de recrutare, selectare, angajare și promovare a persoanelor în funcții publice prin ordinul ministrului justiției nr. 191 din 20.05.09 a fost constituită Comisia de concurs pentru ocuparea funcțiilor publice vacante, iar prin ordinul ministrului justiției nr. 239 din 26.06.09 a fost aprobat Ghidul noului angajat, care are drept scop familiarizarea funcționarilor publici debutanți cu modul de organizare și funcționare a Ministerului Justiției, structura și persoanele de conducere, normele de conduită ale funcționarilor publici, drepturile și obligațiile funcționarului public, răspunderea funcționarului public, timpul de muncă și de odihnă, procedurile de evaluare a performanțelor, de promovare, de dezvoltare profesională, de motivare (financiară și non-financiară), posibilitățile de asigurare medicală, angajamente de asistență și protecție socială, exigența specială față de funcționarii publici.

CCCEC recrutează, selectează și angajează candidații în conformitate cu legislația în vigoare și actele normative interne (Regulamentul aprobat prin ordinul nr. 88 din 30.06.08). În perioada 14 ianuarie – 05 februarie 2009, a fost desfășurată atestarea colaboratorilor și funcționarilor publici ai Centrului. Ca urmare, din 440 de angajați atestați, 366 au corespuns funcției deținute, 14 au fost propuși la avansare, 16 nu corespundeau funcției deținute. Pentru 44 de angajați s-a stabilit termen de încercare. La 27 februarie 2009 a avut loc etapa finală a concursului pentru suplinirea posturilor vacante demarat în toamna 2008 de către Comisia de angajare a Centrului, în rezultatul căruia au fost selectate și angajate 14 persoane.

În conformitate cu prevederile ordinului MAI nr. 348 din 27.09.05 „Privind verificarea colaboratorilor de poliție înaintați pentru promovare sau incluși în rezerva de promovare” a fost

efectuată verificarea a 38 candidați pentru a fi incluși în rezerva de promovare sau care au atins limita de vârstă de aflare în serviciu în organele afacerilor interne și pretind la prelungirea contractului de muncă cu MAI. Din numărul persoanelor verificate, au obținut aviz negativ cinci candidați.

Ministerul Afacerilor Interne a creat Grupul de lucru pentru elaborarea proiectelor actelor normative privind implementarea prevederilor Legii nr.269-XVI din 12.12.08 cu privire la aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf) constituit din specialiști în domeniu ai MAI, CCCEC, SIS și SV.

A fost realizată măsura ce se afla în derulare cu privire la elaborarea, la nivel interdepartamental, a reglementărilor privind necesitatea investigării conexiunilor dintre crima organizată și spălarea banilor cu corupția, prin semnarea în comun de subdiviziunile de profil ale CCCEC, Procuraturii, MAI, SIS, și SV a ordinului nr. 21/33/147/111-O/25 din 20.02.09 cu privire la Instrucțiunile privind investigarea conexiunilor dintre crima organizată și spălarea banilor cu corupția.

În cadrul ultimei ședințe din 22.06.09 a Consiliului Coordonator pentru combaterea criminalității a fost adoptată decizia în care au fost trasate sarcini concrete privind implementarea de către Republica Moldova a recomandărilor GRECO la runda a doua de evaluare, fiind stabilite măsurile necesare de realizat în vederea pregătirii ciclului trei de evaluare. Totodată, a fost înaintată inițiativa de creare a unui Grup de lucru interministerial în sarcina căruia va sta pregătirea către ciclul al treilea de evaluare al GRECO.

Prin scrisoarea nr. 14/614 din 25.06.09 adresată Guvernului, MAI a desemnat un reprezentant pentru participare la activitatea Grupului de lucru mixt pentru evaluarea activităților desfășurate în domeniul implementării recomandărilor Grupului de State Contra Corupției (GRECO).

Un factor important în consolidarea capacităților instituționale de prevenire și combatere a corupției îl constituie organizarea schimbului de informații între organele de drept, conlucrarea cu alte instituții publice. În acest sens, CCCEC a solicitat asistența Procuraturii Anticorupție și Procuraturii Generale la elaborarea studiilor privind fenomenul corupției la săvârșirea infracțiunii de trafic de ființe umane și privitor la sentințele emise de instanțele de judecată pe dosarele penale privind infracțiunile de corupție. Au fost elaborate studiul analitic privind unele aspecte ale pieței tehnologiilor informaționale din RM și studiul analitic privind practica de prestare a serviciilor de asistență juridică de către avocați în cazurile examinate la CEDO.

În vederea instituirii unui principiu unic de măsurare periodică a fenomenului corupției în Republica Moldova, CCCEC în colaborare cu organizația neguvernamentală „CRRAS” și suportul financiar al Departamentului de Justiție al SUA (USDOJ), Corporația Provocările Mileniului (MCC) a continuat testarea Conceptului Metodologiei de măsurare a percepției corupției, aprobată prin ordinul directorului CCCEC, **nr.126 din 17.09.2008**. S-au finisat sondajele sociologice „Perceperea fenomenului corupției în sistemul educației”, „Perceperea fenomenului corupției în sistemul medical”, „Perceperea corupției în domeniul businessului mic și mijlociu”, precum și studiul sociologic integrat pe domeniile menționate în scopul cercetării și prevenirii corupției și crimelor economice. Ca urmare, au fost elaborate: Strategia de prevenire și combatere a corupției în sistemul de învățământ și Planul de acțiuni pentru diminuarea fenomenului corupției în sistemul de învățământ din RM, Strategia publică de educare în prevenirea și combaterea corupției în sistemul de sănătate, Strategia publică de educare în prevenirea și combaterea corupției în domeniul businessului mic și mijlociu (BMM). Spre exemplu, Planul de acțiuni elaborat de CCCEC și Ministerul Educației și Tineretului în baza recomandărilor „CRRAS” are ca scop diminuarea fenomenului corupției în sistemul de învățământ prin eliminarea factorilor de risc coruptibili; sporirea transparenței și responsabilității; perfecționarea și mediatizarea cadrului normativ de organizare și desfășurare a admiterii la studii; reducerea riscurilor de corupție în procesul de susținere a examenelor de absolvire și de bacalaureat; monitorizarea și asigurarea corectitudinii și transparenței examenelor de admitere la studii; raportarea și mediatizarea cazurilor de corupție și de abuzuri în instituțiile de învățământ precum și a penalizărilor aplicate; sporirea transparenței activității instituțiilor educaționale din Republica Moldova.

În I semestru al anului 2009, Procuratura Generală, în vederea prevenirii și excluderii în viitor a actelor de corupție, a expedit 3 sesizări cu conținut generalizator în adresa MAI. De către

angajații MAI au fost studiate buletinele informaționale ale Comitetului de anchetă pe lângă MAI al Federației Ruse.

Activitatea nr.4 „Prevenirea corupției în administrația publică”

În semestrul I curent autoritățile publice au demarat activitățile de implementare a Hotărârii Guvernului nr. 906 din 28.07.2008 cu privire la aprobarea Metodologiei de evaluare a riscurilor de corupție în instituțiile publice. CCCEC cu asistența Proiectului MOLICO a acordat suport consultativ tuturor organelor centrale de specialitate ale autorităților publice. Astfel, echipa de formatori din cadrul Departamentului Prevenirea Corupției a CCCEC, numită prin Ordinul conducerii Centrului nr. 42d din 25.12.08, în comun cu dl Cornel-Virgiliu Călinescu, expert pe termen lung în cadrul Proiectului MOLICO, a desfășurat **19 instruirii** în domeniul autoevaluării riscurilor de corupție. La instruirii au participat **302 funcționari publici** membri ai grupurilor de lucru menționați în dispoziții, din cadrul a **28 instituții publice centrale**. Ulterior, în baza instruirilor acordate, instituțiile au raportat în cadrul ședințelor de lucru, organizate de CCCEC despre modul cum se desfășoară I etapă de evaluare (evaluarea condițiilor) și a II-a etapă ce ține de evaluarea integrității instituționale, fiind supuse analizei cadrul legal relevant pentru instituție, structura organizațională a ministerelor, procesele și procedurile de lucru.

Modalitatea implementării H.G. nr. 906 din 28.07.08 a fost pusă în discuție și la ședința din 25.06.09 a Grupului de monitorizare a implementării Strategiei Naționale Anticorupție. Despre desfășurarea autoevaluării riscurilor de corupție au raportat Ministerul Justiției, Ministerul Dezvoltării Informaționale, Ministerul Protecției Sociale, Familiei și Copilului și Ministrul Economiei și Comerțului, prezentând nivelul procesului de autoevaluare. Membrii Grupului de monitorizare au relevat dificultățile cu care se confruntă instituțiile publice în procesul de autoevaluare, inclusiv: volumul mare de informație supus procesării, grupurile de lucru create formal (în majoritatea cazurilor *de facto* doar o persoană este responsabilă de efectuarea autoevaluării, ceea ce duce în mod implicit la calitatea joasă a autoevaluării). S-a hotărât că factorii de decizie ai ministerelor vor întreprinde măsurile de rigoare în vederea implicării obligatorii a tuturor membrilor grupurilor de lucru în activitățile de autoevaluare a riscurilor de corupție și vor asigura parcurgerea reală a tuturor etapelor procesului și definitivarea în termenii stabiliți a autoevaluării riscurilor de corupție.

Privitor la contribuția Procuraturii Anticorupție la evaluarea activității instituțiilor publice în domeniul combaterii corupției, reprezentanții procuraturii, în calitate de lectori, au participat la seminarele organizate în cadrul Institutului Național al Justiției, cu tematica combaterea infracțiunilor de corupție în cadrul instituțiilor publice de stat și mecanisme de combatere a infracțiunilor economice, deficiențele legislative naționale prin prisma practicii CEDO etc. În cadrul Colegiului Național de Sport și ULIM, la colegiul de medicină și colegiul Alexandru Ion Cuza din Bălți de către colaboratorii Procuraturii Anticorupție au fost petrecute ore educaționale și lecții cu privire la promovarea intoleranței față de faptele anticorupție și la tema „Corupția – un fenomen anti-social”.

Cu referire la asigurarea informațională a CCCEC cu date statistice necesare pentru elaborarea studiilor analitice în domeniul prevenirii corupției și crimelor conexe, în perioada raportată, BNS a prezentat CCCEC 8 informații privitor la “Indicatorii principali ai industriei și privind circulația producției industriale în RM”; “Producția în expresie naturală în industria Republicii Moldova”; “Venituri din vânzări și livrări de producție finită în industria Republicii Moldova”; “Realizarea lucrărilor de construcție-montaj de organizațiile în antrepriză”; “Indicii principali ai activității investiționale”; “Darea în folosință a obiectivelor cu destinație social-culturală” etc.

În vederea menținerii unui dialog deschis cu societatea civilă, îmbunătățirii transparenței procesului decizional și consolidării imaginii CCCEC și-a demarat activitatea Consiliul Civil, instituit prin Hotărârea Guvernului nr. 1210 din 29.10.08. Pe parcursul I semestru 2009, Consiliul Civil s-a întrunit în 6 ședințe de lucru, în cadrul cărora: a fost ales președintele și vicepreședintele; au fost adoptate o serie de acte normative întru eficientizarea propriei activități: Planul de activitate al Consiliului Civil pentru anul 2009, Regulamentul intern de organizare și funcționare al

Consiliului Civil, Metodologia de monitorizare a CCCEC de către Consiliul Civil (elaborată cu suportul consultativ din partea experților americani și consultanților AED), Codul de Etică al membrilor Consiliului Civil, Instrucțiuni privind procedura de recepționare și soluționare a petițiilor (sesizărilor, reclamațiilor) de la cetățeni adresate Consiliului Civil, Regulamentul cu privire la perfectarea, eliberarea și păstrarea legitimațiilor membrilor Consiliului Civil, Regulamentul-cadru cu privire la ținerea lucrărilor de secretariat în Consiliul Civil de monitorizare a CCCCEC. În vederea unei bune desfășurări a activității, Consiliul Civil a beneficiat de suport din partea CCCEC (crearea linc-ului web, mobilier, conexiuni informaționale etc.), din partea Academiei pentru Dezvoltare Educațională în cadrul Programului „Consolidarea capacității de monitorizare a societății civile din Republica Moldova” - de echipament pentru dotarea sediului Consiliului Civil. Informația relevantă privitor la Consiliul Civil este plasată pe site-ul www.cccec.md, care încorporează un modul aparte dedicat activității acestuia.

În scopul prevenirii corupției în sistemul de învățământ, în perioada de referință Ministerul Educației și Tineretului a realizat acțiuni concrete de prevenire a corupției în sistemul de învățământ, în special în organizarea sesiunii de bacalaureat – 2009 prin asigurarea obiectivității, transparenței procesului de organizare și desfășurare a examenelor, securității materialelor de examen și confidențialității candidaților, inclusiv fiind aplicate pe larg tehnologii informaționale și comunicaționale; dotate cu echipamente speciale și programe-soft cu înaltă securitate a informației transmise în sistem electronic; aplicate coduri de bare, fără a fi făcute publice datele despre autorul lucrării; evaluarea testelor prin verificarea echilibrată un evaluator - un subiect de test. Prin circulara ministerului nr.03/14–361 din 15.04.09 a fost remis pentru interviu instituțiilor de învățământ superior Chestionarul pentru organizarea sondajelor de opinie pe parcursul sesiunilor privind actele de abuz și de corupție.

Întru implementarea unui mecanism de evidență, control și raportare privind fondurile bănești, colectate în instituțiile de învățământ, Ministerul Educației și Tineretului va elabora, în baza noului Cod al învățământului care urmează a fi promulgat de către Președintele Republicii Moldova, Regulamentul cu privire la activitatea asociațiilor părintești. Curtea de Conturi a aprobat hotărârea nr.23 la 11.06.09 „Privind rezultatele controlului asupra gestionării mijloacelor publice de către instituțiile de învățământ mediu de specialitate în perioada anului 2008”. În rezultatul controlului efectuat la 17 instituții de învățământ mediu de specialitate, Curtea de Conturi a depistat o serie de abateri de la disciplina financiară. Astfel, atât organelor centrale de specialitate, cât și instituțiilor de învățământ le-au fost înaintate o serie de cerințe în vederea înlăturării neregulilor constatate. În același timp, materialele au fost remise spre examinare CCCEC.

A fost emis ordinul ministrului educației și tineretului nr. 398 din 28.05.09 cu privire la interzicerea colectărilor de bani pentru favorizarea examinării. În Regulamentele cu privire la examenele de absolvire a fost introdus un articol ce vizează interzicerea colectării de mijloace financiare pentru organizarea examenelor. De asemenea, acest subiect a fost discutat în cadrul ședințelor cu participarea reprezentanților APL, APC, accentul fiind pus pe excluderea colectării oricăror surse financiare de la candidați în scopul organizării examenelor.

Instituțiile de învățământ din sistemul ocrotirii sănătății asigură transparența activităților prin încadrarea activă în cadrul colegiilor a elevilor, membri cu drept de vot ai Consiliilor profesionale, Consiliilor de administrație, Consiliilor elevilor. Sistematic în colegii se organizează ședințe cu elevii și părinții, la care sunt informați despre activitățile administrației, se pun în discuție diverse probleme și întrebări, inclusiv problema prevenirii fenomenului luare-dare de mită. Sunt amplasate urne, în care elevii, studenții pot lăsa mesaje, inclusiv anonim, despre posibile acte de corupție sau abuzuri din partea persoanelor cu funcții de răspundere, despre care ei cunosc.

Ministerul Dezvoltării Informaționale, în comun cu Agenția Rezerve Materiale, Achiziții Publice și Ajutoare Umanitare au lansat Sistemul Informațional Automatizat „Registrul de Stat al Achizițiilor Publice”. Lansarea sistemului va contribui la dezvoltarea și perfecționarea în continuare a sistemului de achiziții publice în Republica Moldova în conformitate cu cele mai bune practici ale țărilor europene.

În urma demersului parvenit de la Agenția Rezerve Materiale, Achiziții Publice și Ajutoare Umanitare cu privire la lansarea proiectului pilot în 2 – 3 autorități ale administrației publice pentru aplicarea achizițiilor publice electronice, Ministerul Administrației Publice Locale a desemnat o

persoană responsabilă de implimentarea achizițiilor menționate. În “Registrul de Stat al Achizițiilor Publice” a fost plasată informația cu privire la documentele de licitație pentru locuințele gratuite procurate pentru tinerii specialiști cu studii superioare și postuniversitare de rezidențiat, repartizați și angajați în câmpul muncii în instituțiile publice (bugetare) din sate (comune) în conformitate cu H.G. nr. 1259 din 12.11. 08.

În cadrul ședinței organizate de către CCCEC la 21.03.09 cu participarea reprezentanților Procuraturii Anticorupție și Agenției pentru Rezerve Materiale, Achiziții Publice și Ajutoare Umanitare au fost evaluate recente încălcări constatate în procesul achizițiilor publice, fiind formulate propuneri de modificare a actelor normative ce vizează segmentele vulnerabile în domeniu.

În cadrul Planului Preliminar de Țară de către CCCEC a fost elaborat și transmis Guvernului pentru examinare și adoptare (nr.17/1732 din 24.06.09) proiectul Hotărârii de Guvern „Metodologia de măsurare a percepției corupției în Republica Moldova”. Metodologia este menită să depisteze și să descrie factorii de risc în sistemele sociale din Moldova; să prezinte cauzele existenței corupției în sistemele cercetate; să prezinte în formă de recomandări un set de inițiative de educare a publicului pentru a permite CCCEC să prevină și să combată corupția în sectoarele vulnerabile.

În vederea implementării și perfecționării practicii ghișeelor unice în tehnologia activității vamale, Serviciul Vamal începând cu 1 ianuarie 2009 la toate posturile vamale de frontieră a RM a implementat noul sistem informațional integrat „Frontiera”. Sistemul asigură evidența strictă și automatizată a trecerii peste frontieră a mijloacelor de transport și a mărfurilor, precum și calculul și încasarea taxelor care se percep în punctele de trecere a frontierei. Serviciul Vamal și Î.S. „Vamtehinform” lucrează permanent la perfecționarea sistemului „Frontiera” în vederea asigurării schimbului automatizat de date între organele de control (Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale, Agenția Transporturilor, Serviciul Grăniceri) și implementării sistemului de procesare electronică a documentelor.

În vederea perfecționării aplicării criteriilor de selectivitate în sistemul informațional Asycuda World la efectuarea controlului vamal al mărfurilor au fost create 13 criterii locale și 17 naționale pentru mărfuri vulnerabile, agenți economici suspectați de încălcarea reglementărilor vamale sau care au comis fraude vamale, mijloace de transport care au figurat în cazuri de fraudă. Serviciul Vamal organizează lunar ședințe de lucru în vederea asigurării schimbului de experiență și informații necesare activității; efectuează în comun cu sectoarele respective controale ale agențiilor economice; acordă la necesitate consultații colaboratorilor din subdiviziunile teritoriale; Sectoarele analiza riscurilor, Secțiile audit postvămuire și fraude vamale din cadrul birourilor vamale prezintă lunar Aparatului Central rapoarte privind activitatea curentă; pe parcursul lunii iunie 2009 a fost efectuat un studiu analitic referitor la aplicare, funcționare a sectorului analiza riscurilor prin completarea unui chestionar parvenit în adresa membrilor Organizației Mondiale a Vămile de la Universitatea din Lausanne, Elveția.

Ministerul Finanțelor a elaborat și adoptat Metodologia națională de audit intern. A fost elaborat proiectul de lege privind controlul financiar public intern, care a fost avizat de organele naționale și internaționale relevante și remis Guvernului spre examinare.

Serviciul Vamal a elaborat Strategia de combatere a fraudelor și a corupției pentru anul 2009-2011, aprobată prin Ordinul conducerii Serviciului Vamal nr. 67-O din 04.03.09. Scopul Strategiei constă în asigurarea securității economice a statului și facilitarea comerțului prin reducerea fraudelor vamale și a corupției în sistemul vamal.

Activitatea nr. 5 „Educarea anticorupție a funcționarilor publici”

La 17 martie a.c. CCCEC, în parteneriat cu Academia de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova și cu suportul financiar al Proiectului MOLICO a desfășurat cea de-a treia sesiune de instruire a formatorilor anticorupție din cadrul consiliilor raionale¹.

¹ Primele două sesiuni s-au desfășurat în lunile septembrie și octombrie 2008, iar instruirea a fost oferită de experții din cadrul Proiectului MOLICO, Transparency International-Moldova, Institutului de Dezvoltare și Inițiative Sociale „Viitorul,” Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției, precum și reprezentanți ai CCCEC, Procuraturii Generale,

În vederea sensibilizării anticorupție a opiniei publice, colaboratorii CCCEC au desfășurat **30 de întruniri anticorupție** la care au participat estimativ **1694 persoane**. Discuțiilor au fost supuse tematicile: mecanismele naționale anticorupție, modalitățile de prevenirea corupției în sectorul educațional, ocrotirii sănătății; cadrul legal și calificarea juridico-penală a infracțiunilor de corupție; percepția și atitudinea față de fenomenul corupției; conflictul de interese; codul de conduită a funcționarului public; expertiza anticorupție a proiectelor de acte normative etc. La unele din aceste întruniri, în calitate de formatori au fost antrenați experți din cadrul altor autorități publice și societatea civilă.

De instruire în domeniul anticorupție au beneficiat și elevii r. Anenii Noi. Astfel, în martie a.c. colaboratorii CCCEC în cooperare cu autoritățile publice locale ale raionului au organizat **două Școli anticorupție** pentru 87 liceeni ai claselor a XII-a atât din oraș, cât și din localitățile raionului.

În I semestru 2009, conform Programului Centrului de instruire al CCCEC în cadrul pregătirii interne au fost organizate 6 activități de instruire pentru angajații Centrului în care au fost abordate subiecte privind *Managementul resurselor umane, Consolidarea capacităților de prevenire a corupției, Etica profesională și integritatea morală, Strategii și planuri naționale de dezvoltare, programe de activitate*. Au fost formate 3 grupuri de noi angajați, în total 56 angajați, care au fost supuși unui Training de încorporare a câte 40 ore pentru fiecare grup.

În cadrul instruirii externe au beneficiat de instruire circa 19 angajați ai CCCEC, care au fost delegați la cursuri de perfecționare în cadrul Academiei de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova. În decursul a 11 cursuri au studiat arta managementului de performanță în domeniul resurselor umane, planificării strategice, schimbărilor și dezvoltării instituționale la etapa actuală, metode și tehnici de elaborare a actelor normative, precum și metode și tehnici informaționale.

De către Aparatul Guvernului au fost distribuite în cadrul instituțiilor administrației publice centrale broșuri cu noile legi privind reglementarea activității funcționarilor publici și postere cu privire la normele de conduită ale funcționarilor publici.

Întru executarea circularei Ministerului Educației și Tineretului nr. 03/14-301 din 27.03.09, instituțiile de învățământ general au planificat și au organizat pe parcursul lunii aprilie activități menite să prevină fenomenul corupției în învățământ. Conform informațiilor operative, au fost organizate acțiuni, precum: Ziua de prevenire a corupției cu genericul „Conflictele de interese și soluționarea lor”, Săptămâna de prevenire a corupției, adunări cu părinții „Mita este în detrimentul fiecăruia”, seminare cu pedagogii, activități extrașcolare interactive de tipul procesului simulat, jocului de rol etc. În cadrul instituțiilor de învățământ profesional de toate nivelurile a fost organizată Ziua de prevenire a corupției cu genericul „Conflictele de interese și soluționarea lor”. Pe parcursul zilei respective au fost organizate seminare/mese rotunde/conferințe științifice tematice pentru studenți/elevi, prelegeri speciale în cadrul cursurilor de Drept, dezbateri cu antrenarea cadrelor didactice și a studenților, expoziții/panouri tematice informative.

Instituțiile raportoare au menționat despre desfășurarea orelor de pregătire profesională a angajaților cu tematica „Politica conflictului de interese și comportamentului etic, actele legislative în vigoare, codul etic al funcționarului public”, precum și participarea la multiple seminare, training-uri, mese rotunde, etc., la care este solicitată și participarea reprezentanților administrației publice centrale.

În scopul sporirii gradului de rezistență al colaboratorilor în lupta cu riscurile de corupție și protecționismului în subdiviziunile structurale ale Serviciului Grăniceri se petrec training-uri, discuții și seminare. Astfel, la 24.04.09 în cadrul DR Chișinău a fost desfășurat seminarul cu tematica „Conflictele de interes și soluționarea lor”. În luna aprilie în subdiviziunile DR Ungheni a fost petrecut un ciclu de lecții privind prevenirea și combaterea corupției.

În ianuarie 2009 cu suportul EUBAM, Serviciul Vamal a organizat un seminar cu genericul „Standardele UE în domeniul gestionării resurselor umane” în cadrul căruia au fost abordate subiecte cu privire la prevenirea și combaterea corupției, respectarea Codului de Etică și tratarea

conflictului de interese. Cu suportul Transparency International Moldova în cadrul Centrului de instruire a colaboratorilor vamali a fost organizat un seminar cu tematica „Tratarea conflictului de interese în serviciul public” la care au participat 10 colaboratori din Aparatul Central și 10 colaboratori din subdiviziuni.

Activitatea nr. 6 „Optimizarea controalelor și conclucrarea cu organele de drept”

În vederea monitorizării procedurilor de achiziții publice exercitate de către instituțiile publice în scopul eliminării actelor de corupție la efectuarea acestora, Curtea de Conturi la 28.05.09 a examinat auditul performanței privind achizițiile publice efectuate în baza Legii nr. 96-XVI din 13.04.07 privind achizițiile publice cu participarea persoanelor cu funcție de răspundere din cadrul Agenției Rezerve Materiale, Achiziții Publice și Ajutoare Umanitare, Ministerului Finanțelor, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Apărării, Ministerului Protecției Sociale, Familiei și Copilului, Direcției Paza de Stat, Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, Serviciului Grăniceri, Departamentului Instituțiilor Penitenciare, precum și cu participarea președinților raioanelor Hâncești, Nisporeni, Drochia, Sângerei, Edineț și Dondușeni. Scopul general al auditului a constat în formarea unei imagini de ansamblu asupra procesului de achiziții publice efectuate în condițiile legii, cu formularea unor recomandări în scopul ameliorării domeniului vizat. Astfel, Curtea de Conturi a concluzionat: - implementarea Legii nr. 96-XVI a dus la reînnoirea procesului de achiziții, la creșterea numărului de contracte încheiate și a volumului achizițiilor efectuate prin proceduri competitive; - autoritățile contractante au format noi grupuri de lucru, desfășurând mai multe proceduri de achiziții, cu respectarea principiului transparenței; - în documentația de licitație au fost incluse noi cerințe de calificare a operatorilor economici; - personalul instituțiilor a fost antrenat în mai multe programe de instruire în domeniul achizițiilor publice; - au fost formate structuri de monitorizare mai eficiente a contractelor.

La ședința din 14.05.09, Curtea de Conturi, urmare a controlului efectuat la Î.S. „Teatrul Național de Operă și Balet” asupra utilizării resurselor financiare publice pentru reparații capitale și achiziții publice a concluzionat: - mijloacele financiare publice pentru investiții și reparații capitale s-au utilizat cu abateri de la normale regulamentare; - procedurile de achiziție publică și contractele de antrepriză s-au realizat cu încălcarea prevederilor legislației în vigoare, în lipsa documentației de proiect, însoțită de calcule de deviz, aprobată și expertizată în modul stabilit, unele decizii ale grupului de lucru au fost adoptate în lipsa reprezentanților respectivi. Pentru elucidarea tuturor circumstanțelor utilizării de către Î.S. „Teatrul Național de Operă și Balet” a resurselor financiare publice, Curtea de Conturi a remis materialele CCCEC, fiind totodată avizat și Ministerul Culturii și Turismului.

Agenția Rezerve Materiale, Achiziții Publice și Ajutoare Umanitare având drept scop perfecționarea sistemului achiziții publice, minimalizarea și excluderea oportunităților de corupție în procedurile de achiziții publice a inițiat modificări și completări la Regulamentul cu privire la modul de întocmire și evidențierea listei de interdicție a operatorilor economici, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 45 din 24.01.08, fiind reglementate situațiile când în cadrul procedurilor de achiziții publice participă operator economici ce au aceeași fondatori și care au un comportament vădit anticoncurențial, sau care în urma includerii în lista de interdicție înființează alți operatori economici pentru a putea în continuare participa la procedurile de achiziții publice. Modificări și completări au fost propuse și la Regulamentul cu privire la achiziția bunurilor și serviciilor prin cererea ofertelor de prețuri, care au drept scop simplificarea achizițiilor bunurilor și serviciilor conform necesităților autorităților contractante, în pofida participării reduse a operatorilor economici la achizițiile publice. De asemenea, au fost propuse modificări în vederea prezentării în darea de seamă a listei fondatorilor a listei operatorilor economici, fapt care va diminua concurența neloială în cadrul desfășurării procedurilor de achiziții publice.

Agenția Rezerve Materiale, Achiziții Publice și Ajutoare Umanitare, examinând în primul semestru al anului 2009 corectitudinea desfășurării licitațiilor publice a restituit spre reexaminare și evaluare repetată a ofertelor rezultatele a 37 de licitații, 24 licitații fiind anulate. Examinând corectitudinea desfășurării concursurilor prin metoda cererii ofertelor de prețuri, Agenția a întocmit și transmis în adresa autorităților contractante 78 scrisori de respingere, cu restituirea documentelor

prezentate, iar în cazul contractării bunurilor, lucrărilor și serviciilor dintr-o singură sursă, 156 de contracte au fost respinse din motivul încadrării incorecte a acestora prevederilor legislației cu privire la achizițiile publice.

În egală măsură, în vederea ameliorării monitorizării procedurilor de achiziții publice, Agenția Rezerve Materiale, Achiziții Publice și Ajutoare Umanitare și-a perfecționat pagina sa web (actualizată zilnic) în domeniul achizițiilor publice, aceasta oferind posibilitatea reală de monitorizare a procedurilor de monitorizare, inițierea acestora, rezultatele acestor proceduri (contractele încheiate, denumirea operatorilor economici, suma contractelor), plângerile depuse de operatorii economici și rezultatele examinării acestora, evidența listei de interdicție și a listei operatorilor economici calificați.

În scopul eficientizării procesului de monitorizare a procedurilor de achiziții publice, precum și pentru excluderea abuzurilor și riscurilor de corupere în rândul persoanelor implicate în procesul realizării achizițiilor publice, Agenția, cu suportul Academiei de Administrare Publică pe lângă Președintele RM, a desfășurat în primul semestru 38 de seminare.

În vederea relevării și documentării schemelor de corupție în rândul funcționarilor de rang înalt din structurile de stat și ale administrației publice centrale, CCCEC a organizat o ședință comună cu Procuratura Anticorupție cu tematica combaterii corupției la nivel înalt în cadrul căreia au fost: elaborate recomandări ce țin de combaterea corupției la nivel înalt; trasate sarcini și direcții de activitate a CCCEC și Procuraturii Anticorupție în ce privește combaterea corupției la nivel înalt; implementarea în activitate a recomandărilor Secretariatului Regional al Inițiativei Anticorupție a Pactului de Stabilitate pentru Europa de Sud-Est.

La 15 mai 2009, Procuratura Anticorupție a organizat o ședință comună a conducerii procuraturii specializate (Procurorul Anticorupție, adjuncții Procurorului Anticorupție, șefii de secții și de servicii) și conducerea serviciilor operative ale CCCEC. La întrunire s-a pus în discuție tematica depistării și documentării cazurilor de corupție comise de către judecători și avocați în domeniul justiției.

În cadrul Ministerului Justiției, pe parcursul perioadei raportate, au fost efectuate controale inopinate în Oficiile de executare a sistemului judiciar. În cadrul controalelor enunțate au fost organizate ședințe cu participarea tuturor colaboratorilor oficiilor respective unde s-a discutat subiectul privind prevenirea corupției și protecționismului în sistemul de executare, necesitatea respectării codului de etică al executorului judecătoresc, disciplinei muncii și legislației în vigoare.

În contextul depistării actelor de corupție și intrării în relații neregulate a colaboratorilor sistemului penitenciar, desfășurarea controalelor inopinate în penitenciare, asigurarea respectării legislației și disciplinei de serviciu de către personalul sistemului penitenciar, pe parcursul semestrului I 2009, de către Serviciul de Securitate Internă al Ministerului Justiției a fost efectuată o serie de anchete de serviciu, care s-au soldat cu aplicarea sancțiunilor disciplinare în privința colaboratorilor vinovați de comiterea încălcărilor depistate, iar conducerea penitenciarelor a fost atenționată asupra necesității de a manifesta exigență și obiectivitate față de subalterni, asigurarea respectării stricte de către aceștia a prevederilor legislației, statutelor, regulamentelor și ordinelor.

Activitatea nr. 7 „Asigurarea transparenței în sectorul public”

În vederea asigurării transparenței în procesul de elaborare a actelor normative, autoritățile publice plasează pe paginile web proiectele de acte normative elaborate. De asemenea, pe site-urile oficiale ale instituțiilor publice permanent sunt publicate informații atât ce țin de procesul decizional al acestora, cât și de alte activități desfășurate de instituțiile în cauză.

În vederea asigurării transparenței în procesul de elaborare a actelor normative, MAI a emis ordinul nr. 205 din 05.06.09 „Cu privire la plasarea informației pe pagina oficială a MAI - www.mai.gov.md, prin care a fost aprobată Instrucțiunea cu privire la modul de publicare a informației pe pagina oficială a MAI în rețeaua globală Internet și Regulamentul cu privire la funcționarea banerului „Transparența decizională” a paginii-web a MAI.

Ministerul Justiției a publicat pe site-ul său oficial toate proiectele de acte normative elaborate în semestrul I. Totodată, în vederea asigurării accesului la informațiile oficiale în perioada de

referință, în mod permanent sunt publicate pe pagina web a ministerului toate informațiile de interes public privind activitatea ministerului și a instituțiilor subordonate. Pentru asigurarea transparenței hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului, în care RM are calitatea de pârât, în perioada de raportare au fost prezentate spre publicare în Monitorul Oficial al RM rezumatele substanțiale în limba de stat și rusă ale 30 de hotărâri. Hotărârile și deciziile CEDO traduse integral în limba de stat sunt plasate pe sit-ul oficial al ministerului la rubrica Hotărâri CEDO.

Ministerul Sănătății plasează regulat pe site-ul oficial al instituției proiectele de acte normative, inclusiv și informația ce ține de activitatea administrativă a ministerului. În primul semestru pe site-ul ministerului au fost plasate proiectele de protocoale clinice: „Arsurile electrice la copii”, „Arsurile termice la copii”, „Ascita în ciroza hepatică la adult”, „Boala diareică acută la copil”, „Pancreatita cronică la adult”, „Pielonefrita cronică la adult”, „Tuberculoza la adult”, „Leucemia mieloidă cronică la adult”, „Encefalopatia hepatică la adult”, „Limfoamele non-Hodkin”.

La 20.02.09 Ministerul Economiei și Comerțului a emis ordinul nr. 31 „Privind asigurarea transparenței în procesul decizional în cadrul Ministerului”, fiind stric stabilită procedura și responsabilii de asigurarea transparenței în procesul decizional.

Prin ordinul Agenției Transporturilor nr. 33 din 24.02.09 a fost dispusă publicarea în mod obligatoriu a tuturor proiectelor de decizii elaborate cu plasarea acestora pe site-ul Agenției, precum și plasarea pe pagina web a informației relevante.

În scopul asigurării funcționării mecanismului de semnalare a actelor de corupție în instituții funcționează telefoanele de încredere, un șir de petiții sunt recepționate prin intermediul poștei electronice. De asemenea, sunt instalate cutii pentru petiții și reclamații. În egală măsură, în activitatea de prevenire sunt puse în valoare și mijloacele mass-media prin difuzarea comunicatelor de presă și reportaje TV.

În perioada 1 ianuarie – 1 iulie 2009 la CCCEC prin intermediul telefonului de încredere au fost recepționate **454** de apeluri ale cetățenilor, dintre care **99** sau 17,8 % au fost raportate și înaintate conducerii Centrului. Încă **203** (49,4 %) au fost de la persoanele cărora li s-a comunicat numerele telefoanelor de încredere a instituțiilor abilitate, altele **152** au fost cu aviz consultativ (adresa juridică a Centrului, pe numele cui să depună plîngerea, unde ar putea să se adreseze pentru soluționarea unei sau altei probleme).

-În vederea realizării Hotărârii Guvernului nr.1461 din 19.12.08 cu privire la aprobarea *Regulamentului privind mecanismul de semnalare și monitorizare a nivelului corupției în autoritățile publice*, CCCEC a întreprins următoarele acțiuni: a organizat concursul prin cererea de ofertă privind achiziționarea serviciilor de monitorizare care s-a finalizat cu selectarea la 23 februarie a.c., a Centrul de Investigații și Consultanță SocioPolis în calitate de monitor, cu care a fost încheiat la 02.03.09 contractul de prestare a serviciilor. Pe pagina web a Centrului (www.cccec.md) a fost plasat un comunicat informativ care include o descriere detaliată a mecanismului de semnalare a cazurilor de corupție în CCCEC, iar întru mediatizarea acestuia, la 20 martie a.c., în incinta Centrului, a avut loc conferința de presă în cadrul căreia a fost lansată campania publicitară cu mesajul „**Cunoști un caz de corupție în CCCEC? Aplică „Cartonașul Galben”**”. A fost demonstrat procesul de semnalare Pas cu Pas, distribuite pliante cu conținut descriptiv privind procesul de semnalare în care sunt expuse informații privind amplasarea boxelor pentru colectarea formularelor completate, așteptările legate de semnalarea cazurilor de corupție, etc. La conferință au participat dna Swann, expert în cadrul Proiectului „Provocările Mileniului”, reprezentanți ai societății civile, instituțiilor media.

În scopul sensibilizării opiniei publice și promovării unui comportament adecvat normelor etice, cultivării intoleranței față de fenomenele corupției s-au organizat diverse evenimente cu mesaje anticorupție. Colaboratorii CCCEC au participat la o serie de emisiuni TV și Radio, inclusiv: emisiunea Radio „Nu da! Nu lua șpagă!” (Radio Orhei); emisiunea Radio „Adevăr desfășurat” cu tematica „Corupția în instituțiile de învățământ” (Radio-Moldova); emisiuni radio: „Corupția împiedică realizarea drepturilor omului”, „Corupția în medicină afectează dreptul la viață și sănătate? Tratatamentul pacienților oncologici”, „Noua lege anticorupție va schimba ceva?”, „Corupția în învățământ afectează dreptul la educație? Bacalaureatul și admiterea 2008”, etc. (Radio Noroc); emisiunea Radio cu tematica „Tineretul perspectiva viitorului” cu participarea inclusiv a

absolvenților Școlii de vară „Tineretul împotriva corupției” (Radio Antena-C) etc. Reportajul cu privire la activitatea Consiliul Civil a fost difuzat la posturile TV - NIT, TV7, Moldova 1, EuTV și posturile de radio - Radio Moldova și Antena C.

Conform prevederilor Legii nr. 1264 – XV din 19.07.02 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății demnitarilor de stat, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcții de conducere, pe site-urile oficiale ale Guvernului și Ministerului Finanțelor a fost plasată informația cu privire la venituri și proprietăți ale unor categorii de funcționari, subiecți ai declarării. Informația se referă la perioada 01.01 – 31.12.08.

Camera de Licențiere în cadrul Proiectului SUA în Republica Moldova „Reforma Cadrului de Reglementare a Activității de Întreprinzător” (USAID/BIZTAR) a creat și implementează, începând cu 15.01.09, Sistemul Informațional Electronic al Camerei de Licențiere – SIECL, care constă din Registrul electronic de licențiere, sistemul electronic de informare și consultare a agenților economici la fiecare din cele 37 genuri de activitate, licențiate de Cameră, „Ghidul de licențiere” și „Ghișeul unic” electronic al Camerei. Acest sistem constituie un suport considerabil întru susținerea bussines-ului, asigurând relații obiective, transparente și constructive între Cameră și societate, inclusiv comunitatea mediului de afaceri. Atenția agenților economici și cetățenilor se va axa asupra cadrului legal, excluzându-se influența factorului uman, a intereselor de grup sau personale.

În scopul îmbunătățirii serviciilor oferite cetățenilor de către stat, precum și a reducerii corupției în sistemul fiscal din Moldova, cu susținerea Programului Preliminar de Țara al Fondului “Provocările Mileniului” a fost creat Centrul de Apel în cadrul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat. La 19 martie a.c. a avut loc ceremonia de inaugurare al Centrului. Activitatea Centrului de Apel va contribui la eliminarea contactului excesiv dintre contribuabil și personalul administrației fiscale prin oferirea asistentei gratuite prin intermediul telefonului, metodă simplă și ușor accesibilă pentru utilizatori în vederea obținerii informațiilor despre impozite.

La 05.03.09 a intrat în vigoare Legea nr. 239 din 13.11.08 privind transparența în procesul decizional, care stabilește normele aplicabile pentru asigurarea transparenței în procesul decizional din cadrul autorităților administrației publice centrale și locale, altor autorități publice și reglementează raporturile lor cu cetățenii, cu asociațiile constituite în corespundere cu legea, cu alte părți interesate în vederea participării la procesul decizional. În conformitate cu legea dată, autoritățile publice asigură informarea publicului (prin pagina web oficială a instituției, panouri, etc.) și prezintă recomandările cu privire la proiectele de decizii cu cel puțin 15 zile pînă la examinarea deciziei.

În primul semestru al anului 2009, Ministerul Educației și Tineretului a plasat pe pagina web a instituției 14 oferte de burse de studii peste hotarele țării, a acordat suport metodologic candidaților și a organizat activitățile necesare pentru aplicații. Au fost realizate integral toate procedurile privind diseminarea informațiilor, organizarea concursurilor, selectarea și recomandarea candidaților pentru bursele oferite în cadrul Protocoalelor de colaborare cu Federația Rusă și Republica Bulgaria.

Pentru asigurarea accesului la informația de interes public privind procedura de înregistrare a organizațiilor neguvernamentale în permanență este asigurată plasarea pe pagina web a Ministerului Justiției a informației actualizate privind procedura de înregistrare a organizațiilor neguvernamentale, actele necesare pentru înregistrarea statutului sau modificărilor la statut a acestora, precum și alte noutăți curente în acest domeniu.

Activitatea nr. 8 „Antrenarea societății civile în prevenirea corupției”

Ministerul Sănătății implică în continuare în procesul de elaborare a proiectelor de acte normative reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale ce activează în domeniul sănătății. Exponenții ONG-lor continuă să recepționeze pe adresele electronice Agenda evenimentelor media și Comunicatele de presă ale Ministerului. Pe site-ul oficial al Ministerului Sănătății sunt publicate în continuare datele de contact și domeniile de activitate ale ONG-lor care activează în domeniul sănătății. Acțiunea permite dezvoltarea și încurajarea colaborării dintre ONG-uri, autoritățile publice și mass-media. La 3 iunie a.c., Ministerul Sănătății în colaborare cu Transparency

International Moldova a organizat un seminar cu genericul „Tratarea conflictului de interese în serviciul public”.

În baza Memorandumului privind cooperarea Curții de Conturi cu organizațiile societății civile, semnat la 05.03.08, Transparency International Moldova efectuează un sondaj al instituțiilor publice care au fost supuse controlului/auditului de către Curte, care are drept scop de a analiza și de a evalua situația privind controlul asupra legalității utilizării mijloacelor publice în cadrul instituțiilor publice, executarea hotărârilor Curții de Conturi și integritatea auditorilor Curții. În acest context, sondajul respectiv va contribui la identificarea factorilor instituționali care favorizează sau riscă să favorizeze fenomenul corupției în cadrul Curții de Conturi.

CCCEC a organizat 2 întruniri cu reprezentanții Întreprinderii de stat „Eugene Ionesco” în scopul stabilirii unor relații de parteneriat cu promovarea ulterioară în țară a unei piese de teatru ce abordează subiectul corupției în societatea noastră.

CCCEC în colaborare cu CAPC a desfășurat 4 training-uri cu privire la mecanismul de expertizare a proiectelor de acte normative în raioanele Orhei, Criuleni, Sîngerei, Nisporeni.

Obiectivele de bază ale trening-urilor au constituit:

- promovarea cât mai largă a metodologiei expertizei coruptibilității;
- înțelegerea cât mai bună a fenomenului și efectelor corupției;
- perfecționarea calității actelor elaborate la nivel local;

Activitatea nr. 9 „Implementarea instrumentelor internaționale ale UE, CoE, ONU, OECD, NATO etc.

O analiză obiectivă a performanțelor Guvernului în implementarea reformelor prioritare din domeniul anticorupție, prevăzute în Planul Preliminar de Țară (PPT) în cadrul Programului S.U.A. „Provocările Mileniului”, oferă organizațiile membre ale Alianței Anticorupție, selectate în calitate de monitori de către finanțatori. Astfel, la 14 aprilie a.c. a fost prezentat publicului al 5-lea Raport de monitorizare (final), care cuprinde o evaluare a activităților desfășurate în trimestru I a.c. de către instituțiile responsabile de implementarea PPT. În concluziile experților se menționează că de bună gestionare a activităților au dat dovadă Ministerul Sănătății, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat și CCCEC².

În trimestru I a.c. organele centrale de specialitate ale administrației publice au întreprins o serie de activități în vederea implementării cap. III „Combaterea corupției” din Agenda de Integrare Europeană pentru anul 2009. În conformitate cu Decizia Comisiei Naționale pentru Integrare Europeană (CNIE) din 27.01.09, monitorizarea consecventă a procesului de implementare a Agendei este asigurată de Grupul special de coordonare interdepartamental, instituit prin decizia CNIE din 25.06.08³.

La inițiativa Misiunii EUBAM au fost lansate două grupuri de lucru permanente în contextul cooperării interstatale a organelor de drept moldovenești și ucrainene sub aspect operativ și analitic în contracararea crimelor aferente frontierei de stat. CCCEC participă la cel de-al doilea grup, al cărui domeniu de interes este combaterea contrabandei de droguri, arme, bunuri, țigări și alte fraude vamale. În semestrul I au fost desfășurate în or. Odesa 4 ședințe al acestui grup de lucru, la 28.01.09, 19.03.09, 22.04.09 și 16.06.09.

Recomandările Misiunii Uniunii Europene de Asistență la Frontieră în RM și Ucraina care sunt incluse în Planul de acțiuni al Serviciului Vamal pentru anul 2009 se implementează pe etape. Astfel, în semestrul I a anului 2009, Serviciul Vamal - lunar prezintă rapoarte privind eliberarea certificatelor de origine a agenților economici din regiunea transnistreană; - la 16-17.04.09 membrii grupului de lucru a SV au participat la ședința de lucru cu Misiunea EUBAM (or. Odesa) referitor la dezvoltarea punctelor de control comun; - la 23.04.09 colaboratorii Direcției Generale Proceduri Vamale au participat la ședința de lucru petrecută la punctul de trecere Briceni-Rosoșani referitor la

² Raportul de monitorizare poate fi accesat pe pagina oficială a Guvernului Republicii Moldova - www.mca.gov.md

³ Informații relevante privitor la activitățile desfășurate la acest compartiment pot fi accesate pe paginile www.integrare.gov.md și www.cccec.gov.md

examinarea problemelor punerii în aplicare a proiectului Schemei tehnologice de control elaborat de Misiunea EUBAM; - au fost prezentate propuneri și obiecții la modificarea Planului de cațiuni a grupului de lucru pentru anul 2009, obiectivele Planului de realizări de lungă durată ale Misiunii EUBAM, problema dotării punctului de trecere Briceni-Rosoșani cu semne de indicare.

În perioada 18 - 21 mai 2009 reprezentantul CCCEC a participat la Conferința internațională *Consolidarea integrității și reducerea corupției în domeniul securității* (RAI) în Zagreb, Croația. Obiectivele Conferinței au constat în identificarea posibilelor cauze ale corupției, discuția strategiilor de prevenire și metodelor de combatere, examinarea corupției în sectorul securității, deliberarea punctelor slabe și bunelor practici din experiența regională, prezentarea proiectelor active în Sud-estul Europei, precum și cercetarea viitoarelor posibilități de cooperare între statele regiunii. Reprezentantul CCCEC a expus la Conferința sus menționată progresele vizibile pe care le-a înregistrat instituția pe care o reprezintă, și anume, activitatea de expertiză a proiectelor de acte normative, evaluarea riscurilor de corupție în instituțiile publice și mecanismul de monitorizare a nivelului corupției.

În vederea executării măsurii de inițiere și încheiere cu instituțiile din alte state a acordurilor internaționale bilaterale și multilaterale în domeniul combaterii criminalității, corupției și spălării banilor la 8 iunie 2009 la Ialta, Ucraina, a fost semnat Acordul de colaborare între ministerele afacerilor interne ale statelor-membre CSI privind colaborarea în domeniul aplicării tehnologiilor informaționale și lupta cu traficul ilicit de droguri și traficul de ființe umane.

În primul semestru CCCEC a semnat 2 memorandumuri de colaborare în domeniul schimbului de informații financiare cu privire la spălarea banilor și finanțarea terorismului cu Unitatea de Inteligență Financiară a Republicii Cipru, semnat la Doha, 27 mai 2009; în domeniul combaterii legalizării veniturilor provenite din activitatea ilicită și finanțarea terorismului cu Inspectoratul General de Informații Financiare al Republicii Polone, semnat la Varșovia, 18 iunie 2009. De asemenea, au fost inițiate negocieri la acest capitol și cu serviciile similare din Letonia și Emiratele Arabe Unite.

În perioada 22-26 iunie a.c. în or. Lyon, Franța, delegația Republicii Moldova reprezentată de CCCEC și Președinția Republicii Moldova a participat la ședința plenară a Grupului de Acțiune Financiară (FATF) unde, cu susținerea delegațiilor MoneyVal și Federației Ruse, s-a decis continuitatea monitorizării țării noastre din partea FATF.

În vederea instruirii angajaților organelor de drept în scopul însușirii practicilor avansate în domeniul prognozării corupției și planificării strategice a măsurilor de combatere a acesteia, reprezentanții MAI în perioada 29.03-22.05.09 au participat la lucrările conferințelor organizate de OCTN în or. Cetinje, Muntenegru, Zagreb, Croația și Stubcke, Croația și care au avut genericul „Combaterea corupției”, „Crearea integrității și reducerea corupției în domeniul securității”. În perioada 08.06-12.06.09 colaboratorii Procuraturii Anticorupție au participat la seminarul „Tipologia infracțiunii spălării banilor și finanțării terorismului”, desfășurat în Or. Syracuse, Italia, iar la 22.06-22.06.09 la seminarul „Combaterea spălării banilor și finanțării terorismului”, desfășurat în or. Viena, Austria.

Secretariatul Grupului de monitorizare